

Minne - Åtaren Schweiz inifrån (1991)

avstå. Det blev en bra story. Kollegerna kom åter, våta och arga. De hade inget sett. Båten läckte. Inget fick de skriva.

Felen avhjälpes delvis. Mitt facit från *die Landesausstellung* blev att Lac Léman är vackrast i ytläge.

"700-årsommaren" skulle *Zürichsee* beskådas från en ny farkost, byggd åt Piccard hos Sulzer i Winterthur. Biljetterna för 285 Sfr hade en strykande åtgång. Visningar i andra sjöar planerades redan, då bolaget gick i konkurs.

En svensk småstad

Svenska klubben Lausanne-Genève startade 1962. Familjer bosatte sig allra helst i Lausanne om inte plikter kallade dem till Genève. Några valde, som Voltaire en gång, att slå sig ner på franska sidan gränsen i vad som efter honom blev *Ferney-Voltaire*. Det var nära till golfbanan och kasinot i *Divonne-les-Bains*. Andra föredrog *Nyon*, *Rolle* eller *Morges*.

Många flyttade till Schweiz på yrkets vägnar, andra kom för hälsans, inte minst den finansiellas, skull.

Bonnierföretagen öppnade en antenn i Lausanne med uppfinnare Hans Wallstén, *Atlas Copco* en forskningscentral, som tog fram *Tagger*, en metod att foga plåt på rymdplattformar och i smedjor. Theodor "Teto" Ahrenberg, nu bortgången, hade fått bekymmer med svensk tull (han föregrep EG:s frihet med aktier) och skapade med fru Ulla en inspirerande oas för konstnärer från hela världen. Till svenskarnas grannar hörde berömdheter som Georges Simenon och Charlie Chaplin. Ingvar Kamprad med familj bosatte sig "på några år" för att komma underfund med franskan och blev kvar.

Ambassadör Åke Jonsson från min barndoms Särö kämpade med *Världsnaturfondens* kassa. Simhopparen Lennart Brunnhage planerade idrottsböcker och segelturer. Professor Philip Sandblom vårdade sin konst. Bokhyllornas Nils Strinning var flitig i klubblivet. Professor Carl Fredrik Reuterswärd grundade sin världsberömmelse som originell konstnär. Boxmästaren Ingemar Johansson och racerföraren Joakim Bonnier, med

stora affärsidéer, valde bergsbyn *Les Muids*. Jocke öppnade tavelgalleri i Lausanne med Jan och Dagny Runnquist, eftersom det saknades ett just där. Efter hans död flyttades det till galleritåta Genève och blev en succé. Sigge Hommerberg i Vevey ordnade kunnigt resor för klubben. En festlig kuf var Krister Kuylenstierna, berömd för sin debutbok *Fräckheten var mitt vapen*. Här sysslade han med en "omvänd gästbok", med verk av kända konstnärer som han sökt upp. Förordet skrevs av tidens störste schweizare, Carl J Burckhardt, NF:s man i Danzig före kriget, sedan ambassadör i Paris. Sedan stora som Dalí, Oskar Kokoschka, Konrad Adenauer, Henry Moore, Jean Tinguely, Corbusier – och svenskar som Roland Kempe och Arne Tengblad – bidragit kunde ingen annan vägra. Den tjocka "familjebibeln" slutdeponerades i ett amerikanskt universitet mot en bra livränta.

Så genomförde *Tetra Pak* i början av 80-talet sin diskreta överflyttning till ett högkvarter i Pully vid utfarten från Ouchy.

Chefen Bertil Hagman blev generalkonsul och kolonins store man. Han reste för familjen Rausing till Sverige och återkom med *Alfa-Laval*, vars ledningsgrupp skulle bredda svenskheten. Börsen i Sverige fick en då välbehövlig injektion.

Sommaren 1991 skulle *Tetra Pak* efter köpet av *Alfa-Laval* återvända till Lund, som man lämnade 1981, med kanske 150 utflyttade svenskar. Högste chefen Bertil Hagman bredde mitt i valkampanjen ut sig i TV om det nya skattesystemets och om Öresundsbronns fördelar. Man skulle köpa 3 000 Volvobilar. Samtidigt dementerades "flyttningen" i Lausannepressen. Där talades det om "högst 15 personer". Flyttad blev i stället Hagman själv, som ställdes till ansvar för ett "dåligt" *Alfa-Laval*-köp. Tills vidare stod han dock kvar som svensk generalkonsul.

Tetra Pak AG hade väckt EG:s vrede och dömts till rekordhöga böter för att ha bundit upp sina kunder. I Schweiz hade företaget angripits av storkunden *Migros*, som sade sig ha ett miljövänligare alternativ – som vi dock inte hittade i butikerna. Tekniska högskolan i Zürich fick gehör i TV för sin kritik.